

Ma'anofay a faloco'

I 'a:yaw, ira ko cecay a tamdaw nani itinay i kakarayan, mangalay cingra a mitaneng to faloco' no tamdaw, orasaka pasowalen ningra ko cecay o cidafongay a tawki^, sowal han ningra, “Anodafak, karomakat kiso, anohacowa^ ko nirakatan iso a pala^, o po:long noya nirakatan iso i, malo no miso to koya pala^ a maemin; nika kataloma' micofay kiso a tayni itini tonini a tatokian no kalafian.” han ningra. Pakatengil koya tawki^ i, salipahak saan, caay to kaala^ ko fafoti'an. So'elinay, to dafak sato, caay ho^ ka taengal ko romi'ad i, malingad to koya tawki^. O fe:kac ningra, caay pahanhan, caay kasatoko^. Ano maso'aso:'aw i, hadi^di^ saan; caay pipahanhan a minanom, matalaw mala'om ko romi'ad. Sowal sa cingra, “Ano masatoko^ kako i, alatek malawa^ ko cecay a 'awas, masipon.” saan; orasaka tangsa^ toya tatokian no kalafian, awa:ay ho^ ko ngarah no faloco' nira a minokay, nika rekoen ningra ko sowal noya tamdaw a minokas tayra toya kawasowalan nangra. Tangsa^ sato koya tawki^ i, licayen noya tamdaw, “Hacowa^ ko nirakatan no miso? Maedengen kiso haw?” han nira. Cahcah sa koya tawki^ a paca'of, “Caay ho^ ka edeng, ano caay ko nikato'eman no romi'ad i, mangalay ho^ kako a mafekac tangsa^ i ra:ay.” saan. Maherek a somowal i, polin sato i ka'ayaw noya tamdaw, masaterep ko sasela'an, mapatay.

Miharateng kita tonini a tawki^, wata:h to ko dafong ningra, taring sa mato lotok, nika ma'anof ho^ ko faloco'. Yo mafekac cingra i, o 'anof no faloco' ko mipawilay to so'aw no tatirengan. O harateng ningra i, “Caay ho^ ka edeng! Caay ho^ ka edeng!” saan. Tanga:sa^ sa i kapatayan ningra. Haratengaw no mita, o palafangay ko 'orip ita itini i hekal, o maan ko patosokan no mita a ma'orip hakiya?

Kita o tamdaw, ce:cay a metmet no kamay ko tata'ak no faloco' ita, nika awaay ko ngarah no 'anof. Matiya o tinako^ to cecay a lotong, ma'anof cira, manglay mirepet ko kawananan toya ma'araway nira a rihom, nika caay ka fana' to nikaterak noya i kawiliay a kamayay. O sowal no citanengay a tamdaw, cecay a romi'ad i, 24 a tatokian; mitaheka^ sato kita i, edeng cecay, ano eca^, tosa^ a kaysing i, mafecol to. Mafoti' sa kita i, ce:cay aca^ ko kakafoti'an a sikal. Orasaka, onini a kongko^ to tinako^, o mipalalay to faloco' ita. Nanay mafana' kita a mi'imer to 'orip ta lipahak rihaday to romi'ami'ad.

1 號 貪婪

一個神仙為了考驗人性，告訴一個大財主：「明天一早到天黑前回到這裡，凡走過的土地都屬於你」。大財主第二天一早天就出發，連口渴時也捨不得停下來喝口水。直到日落黃昏，才回到神仙的面前，疲累不堪倒下、斷氣。大財主為了更多的財富，用生命去博，拼命到停下來喝口水都捨不得喝追求的就只有財富，這樣值得嗎？

每個人一天都是廿四小時，何必過於追求不屬於自己的東西，執著於物質上的感官享受。

2 號

Mitala^ to pipahanhanan

I laloma' no picodadan, tomireng ko singsi^ i kodang, satikotiko^ sa romakat! Tomatira cingla:w saan, caay ka satoko! Tomatira kariski:s saan ko pisorit i ko-ko-fang! Nika caay ho^ ka soni^ ko kakeringan to pipahanhanan!

Ya halimaliay a kapot niyam, awaay to ko faloco' a mitengil, masasipaekeng to tihi^, halo ya mali^ i kalaenoay no 'anengan, misafelifelin to a macokas. O maan sa ko sowal no singsi^, o maan ko nisoritan i ko-ko-fang, ci:ma^ haca^ ko mafana'ay, ira to i papotal ko faloco', pasayra toya pimalian, matalaw ki'ayawen no tao ko kaitiraan a mimali^.

Kering sa masoni^ to ko pipahanhanan a tatokian, o fe:soc no niyam a tayra i piondoan. Tangasa^ sato kami i, tangsol a malatosa^ ko kapot, milifet a mimali^. Itiya sato, o rarawraw a miceli', o tawa^, lipahak sa ko kapot a maacang. Kacep to mali^, soikor to tiring, matama^, malifet ko no tao a kasakapot. O minenengay a kapot i taliyokay i, salipahak sa maacang. Kako sato i, ciherang ko faloco'.

Caay ka halafin, masoni^ to aca^ ko kakeringan, nika caay pisawad kami a mimali^, tanga:sa i kasaterep no soni^ no kakeringan, ta mihayda ko faloco' a masatoko^. Tano cohel sa kami a maemin a micomod i riwang. Kirami, awaa:wa^ to ko falocoloco' a mitengil to sowal no pasifana'ay a singsi^. Itira: ho^ i papotal i pimalian ko faloco' ako. Tada mamo:ko' ko pipahanhan, awaay ko rangrah no faloco' to pimali^.

O sowal no miondoay a singsi^, sowal sa, O fangca:lay a ondo^ ko pimali^, mayatayat ko tatireng a miefeng to mali^, mitakod, mafekac. Ano caay ka dawmi' ko tatirengan i, samaanen pilimek to tahenayay a mali^. Kami sato malakapot, mananam to a mimali^, mayatayat ko tatirengan, saka tariktik makapah ko tatirengan no niyam. Anini, caay pakaliyas kako to mali^, o todong fangcalay a widang ako. Ano paka'araw kako to mali^ i, lonok sa a mikihatiya a mimali^. Mapawan to roray a micodad, onini a mali^ ko palipahakay ato sakacifaloco' ako a talapicodadan.

2 號

等待下課

老師在講台上講課，還沒聽到鐘聲！我們這群躲避球死黨，心早已離開教室，都在操場空地上。下課鐘一響，朝操場跑去傳丟著球，觀看的同學不時發出叫好聲，讓我很有成就感。上課的鐘聲又響起，我們總是會把握到最後一刻，才拖著不情願的腳步，跑回教室上課。

躲避球是個很好的運動，要靠手臂、腰力、彈跳與準度。我們有著矯健的身手，過人的體力，都要拜躲避球所賜。躲避球是陪伴成長的好友，讓我忘掉課業的壓力，帶給我快樂的回憶。

3 號

' Adingo

Maolah ko 'adingo to cidal ato folad, matiya o mo-su-se ko 'adingo, honihoni tala'a'ayaw, honihoni talararikor ako. Mipakpak kako to kamay i, mipakpak ciira; mi'awas kako i, mi'awas ciira. Nika o kalahokan to i, malahedaw awaay to ma'araw ciira, matiya o tatirengan ako, ano mimaamaan kako i, mitodong ciira a mimaamaan. Ano talacowacowa kako i, tayra ciira a mido^do^. Ano awaawaay ko 'orip niira i pakayni i takowanan ko sakatadamaan ningra.

O malalokay a maomah a tamdaw i, paka'araw cingra to 'adingo no tatirengan nira; nika ya i lidongay a tamdaw i, caay paka'araw cingra to 'adingo no tatirengan ningra. O sakasan haw i, "Awaay ko paherekan no tamdaw a minanam", matiya o malalifetay to 'adingo no tireng ko 'orip no tamdaw, caay ko mamato:or cingra, nika caay piliyas cingra to tatirengan ita a patihi. O faloco' ita ko pi'arawan. Nanay lacecayen ita ko tireng ato 'adingo ita a macodah, moecel, malalok, lipahak, masinanot ko faloco', onini haw i, mato pinangan no 'adingo ko 'orip no mita. Aka ka toka! Ano matoka kita i, mato pakangodoay kita to 'adingo no mita.

Makilok no 'adingo ko 'orip no mita, nani mamang yo sawarawara sa ko rakat ita, tangasa i kalakapah ita, ta tangasa i karokoyan ita a matakonol ko tatirengan. Mado^do^ ningra ko polong no pinangan no 'orip ita, ano hatirati:ra ko 'orip ita i, ca:ay piliyas cingra i titaanan, nika mata'elifay a 'orip i, caay to pinokas patatiko. O 'orip ita o tamdaw itini i hekal, hacowaay ka karaya', pinaay a sa'osien ko romi'ad no mita itini, away ko mafana'ay. O maan ko kacifaloco'an iso a demak, o maan ko malaheciay to iso, o maan ko caayay ho kalaheci iso a demak. O ceca:ceay no romi'ad i, o kakalimelaan a maemin, caay kanga'ay a mila'om kita. Orasaka, sa'icelen ita, 'imeren ita ko 'orip to rom'ami'ad, ano matira i, ya nisa'icelan ita ato milahecian ita a tayal ko malo kakahemekan ato kaka'irayan no tamdaw a mitapal.

3 號

影子

影子喜歡太陽，也喜歡月亮，像魔法師，一會兒在前，一會兒在後。我拍手，它也拍手；我踢腿，它也踢腿，像分身，總跟着我。

人生如與影子賽跑，只要勇敢努力、積極向上，影子便隨行不離，永遠追不上它，但隨時在旁。

影子就好像是我們自己的縮影，影子記錄著我們的成長，從孩提的身影、年少英挺的身軀，再到老年彎著腰的背影，把握好人生的每個階段，才能留下自豪的身影。